

Wedding Ceremony: Changes on the Business Way

Assistant Professor Khanitta Jitchinakul

<http://eprints.utcc.ac.th/id/eprint/258>

บทความงานวิจัย

ประเพณีแต่งงานบนเส้นทางธุรกิจ*

(Wedding Ceremony: Changes on the Business Way)

ผู้วิจัย: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขนิษฐา จิตชินะกุล **

Researcher: Assistant Professor Khanitta Jitchinakul*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๔ ประการ คือประการแรก เพื่อศึกษาสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในประเพณีแต่งงานของไทย ประการที่สองเพื่อศึกษาแนวคิดและรูปแบบประเพณีแต่งงานที่มีการเปลี่ยนแปลงแล้ว ประการที่สามเพื่อเปรียบเทียบแนวคิดและรูปแบบของประเพณีแต่งงานที่จัดโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลกับที่จัดโดยผู้ประกอบการทางธุรกิจที่ให้บริการจัดงานแต่งงานแบบครบวงจรและประการสุดท้ายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบมูลค่าการจัดงานประเพณีแต่งงานที่จัดโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลกับผู้ประกอบการทางธุรกิจที่ให้บริการจัดงานแต่งงานแบบครบวงจร

การศึกษานี้ผู้วิจัยกำหนดศึกษาประเพณีแต่งงานที่จัดโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลกับผู้ประกอบการทางธุรกิจที่ให้บริการจัดงานแต่งงานแบบครบวงจรในช่วงปีพุทธศักราช ๒๕๕๐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยคัดเลือกมาจากเว็บไซต์ <http://www.thaiweddingmall.com> และ <http://www.weddingsquare.com> ผู้วิจัยเลือกศึกษาประเพณีแต่งงานทั้งที่จัดโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลกับผู้ประกอบการทางธุรกิจอย่างละ ๑๐ คู่ โดยติดต่อเจ้าภาพหรือคู่สมรสเพื่อขอสัมภาษณ์ บันทึกภาพตลอดจนสังเกตการณ์ในวันงาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. แนวคิด ปัจจุบันคู่สมรสโดยส่วนใหญ่มีแนวคิดในการจัดพิธีแต่งงานเพื่อต้องการความเป็นสิริมงคลในชีวิตคู่ โดยคู่สมรสที่จัดพิธีแต่งงานเองจะเน้นที่ความเรียบง่ายและความประหยัดมีการลดขั้นตอนบางอย่างที่เคยกระทำในอดีตและไม่ใช้บริการของธุรกิจรับจัดงานแต่งงานเพราะเห็นว่าการจัดพิธีแต่งงานเองจะประหยัดค่าใช้จ่าย

ส่วนคู่สมรสที่จัดพิธีแต่งงานโดยใช้บริการจากผู้ประกอบการทางธุรกิจนอกจากจะต้องการความเป็นสิริมงคลในชีวิตคู่แล้วยังต้องการจัดพิธีแต่งงานตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยแต่ต้องการความสะดวกสบายในการจัดเตรียมงาน และต้องการลดความวิตกกังวลในขั้นตอนพิธีกรรมต่างๆจึงเลือกใช้บริการจากผู้ประกอบการทางธุรกิจรับจัดงานแต่งงานแทนการจัดเตรียมงานเอง

-----
*รายงานการวิจัยเรื่อง ประเพณีแต่งงาน: ความเปลี่ยนแปลงบนเส้นทางธุรกิจ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๐

**สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

บทความนี้นำเสนอในงานวิชาการฉลองครบรอบ ๗๕ ปี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เมื่อวันที่ ๒๕-๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓

บทความนี้เสนอในวารสารไทยคดีศึกษา ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (ตุลาคม 2552 - มีนาคม 2553)

๒. รูปแบบ ปัจจุบันคู่สมรสยังนิยมจัดพิธีแต่งงานตามประเพณีไทย แต่มีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงบางประการ โดยคู่สมรสที่จัดพิธีแต่งงานเองจะลดขั้นตอนที่เคยมีความสำคัญและเคยกระทำในอดีต มีการเลือกใช้บริการบางอย่างจากผู้ประกอบการทางธุรกิจเพราะไม่มีเวลาในการจัดเตรียมเองทั้งหมด นอกจากนี้ยังนำวัฒนธรรมประเพณีของชาติอื่นหรือประเพณีท้องถิ่นมาผสมผสานในพิธีแต่งงานตามประเพณีไทย และนิยมจัดงานนอกสถานที่ เช่น โรงแรม สโมสร หรือสโมสรเพราะได้รับความสะดวกต่อการจัดเตรียมงานและการเดินทางของผู้มาร่วมงาน

ส่วนคู่สมรสที่จัดพิธีแต่งงานโดยใช้บริการจากผู้ประกอบการทางธุรกิจจะมีขั้นตอนและพิธีแต่งงานอย่างถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยแบบโบราณ ทั้งนี้คู่สมรสนิยมที่จะจัดพิธีแต่งงานในสถานที่ของผู้ประกอบการทางธุรกิจ

๓. มูลค่าในการจัดงาน มูลค่าการใช้จ่ายในประเพณีแต่งงานมี ๓ ประเภทคือ ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในงานพิธีกรรม ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในงานเลี้ยงฉลอง และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ซึ่งมูลค่าในการจัดงานประเพณีแต่งงานจะมีค่าใช้จ่ายในงานเลี้ยงฉลองมากกว่าค่าใช้จ่ายในงานพิธีกรรม

Abstract

This research was conducted with the aims to study causes and effects of the changes in Thai wedding ceremonies, to study concepts and forms of the ceremonies held by individual or group hosts and one-stop wedding planning businesses, and to do comparison studies between the costs charged by those hosts and the wedding planning businesses.

This research was limited to study the wedding ceremonies of 10 couples held by individual or group hosts and 10 ceremonies by one-stop wedding planning businesses during the year 2007 in Bangkok area. The subjects of the study were selected from [http:// www.thaiweddingmall.com](http://www.thaiweddingmall.com) and <http://www.weddingsquare.com>. The researcher was permitted to interview the relevant persons and also to observe the ceremonies on the wedding days.

The result can be concluded that

1. Concept: At present, most couples held the wedding with the belief to gain luck and prosperity in their family lives. These weddings were simply and economically organized with the shortened process compared to the complicated process in the old tradition.

Absolutely, they did not use the wedding planning services as they thought that holding the events by themselves saved the expenses. For the couples using the wedding services from the businesses besides gaining luck and prosperity, they needed convenience in the wedding preparations and needed to ease their worries about the ceremonial process consisting of many steps. The wedding planning businesses were their options.

2. Form: Nowadays, married couples still need Thai traditional wedding ceremonies but they should be in the shortened process skipping some ceremonial steps due to limited time of preparation by themselves. In addition, they are other nations' wedding ceremonies

and other Thai local ceremonies for the couples to choose from and to mix with Thai traditional style. The venues for the wedding are, for example, hotels, associations, and club, as they are easily reachable and convenient for the preparations. The couples using the services from the businesses usually have full process of ceremony as in the old time. In this case, the wedding planning business's owned venue is popularly used.

3. Costs of wedding: There are three kinds of wedding costs: costs for ceremonial rites, costs for reception party, and costs for miscellaneous items. It was found that the reception party costs more than the ceremonial rites.

บทนำ

วิถีชีวิตของคนไทยตั้งแต่เกิดจนตายเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเพณีไทยมากมายและครั้งหนึ่งในชีวิตจะต้องเกี่ยวข้องกับประเพณีแต่งงานในฐานะเป็นเจ้าภาพ เป็นคู่สมรส หรือเป็นแขกร่วมงานมงคลสมรส สำหรับคู่สมรสหลายๆคู่มักคาดหวังว่าการแต่งงานที่เป็นครั้งหนึ่งในชีวิตจะต้องจัดให้ดีที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสุภาพสตรีใฝ่ฝันจะได้เป็นเจ้าสาวในพิธีแต่งงานที่สวยงามเป็นที่ประทับใจของแขกที่มาร่วมงาน ประเพณีแต่งงานของไทยจึงมีเอกลักษณ์โดดเด่น มีความสวยงามและได้รับการสืบทอดปฏิบัติต่อ ๆ กันมาหลายชั่วอายุคน

การแต่งงานของไทยแต่เดิมมีชื่อเรียกกันอยู่สองชื่อคือ วิวาหมงคลกับอวาหมงคล วิวาหมงคล หมายถึง พิธีแต่งงานที่เจ้าสาวไปอยู่บ้านเจ้าบ่าว ส่วนอวาหมงคล หมายถึง เจ้าบ่าวไปอยู่บ้านเจ้าสาว แต่ปัจจุบันเปลี่ยนมาใช้คำว่า มงคลสมรส แทน เข้าใจว่าน่าจะมาจากคำว่า เสกสมรส ซึ่งเป็นคำที่ใช้สำหรับแต่งงานของเจ้านาย แต่ตัดคำว่า เสกออก เรียกเป็น งานมงคลสมรส คำว่า วิวาหมงคลและอวาหมงคล จึงเลิกใช้ไป (เสฐียรโกเศศ, ๒๕๓๙: ๔)

คำว่า แต่งงาน เป็นคำสามัญที่ใช้พูดกันทั่วไป พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๘(๒๕๔๘: ๔๗๙) ให้ความหมายว่า “ทำพิธีให้ชายหญิงอยู่กินกันเป็นผัวเมียตามประเพณี” ในแต่ละท้องถิ่นมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป กล่าวคือ ภาคเหนือเรียกว่า กินแขก ภาคอีสานเรียกว่า กินดอง ภาคใต้เรียกว่า กินงาน หรือกินเนี้ยว และภาคกลางบางท้องถิ่นเรียกว่า กินสามถ้วย การจัดงานจะมีการเชื้อเชิญญาติมิตรมากินเลี้ยงและเป็นพยานว่า คนทั้งสองได้เป็นสามีภรรยากันอย่างถูกต้องตามประเพณี (เสฐียรโกเศศ, ๒๕๓๙: ๑)

ประเพณีแต่งงานของไทยเริ่มต้นด้วยการทาบหมั้น การสู่ขอ การหมั้นและการแต่งงาน ก่อนจัดพิธีแต่งงานญาติผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายมักจะหาฤกษ์ยามยามที่ดีกำหนดวันเดือนปีที่จะจัดพิธีแต่งงานเพื่อให้เป็นสิริมงคลแก่คู่สมรสที่จะได้อยู่ด้วยกันอย่างเจริญรุ่งเรืองต่อไป แต่เดิมนิยมจัดเดือนคู่ ยกเว้นเดือน ๘ ที่เป็นเดือนของการเข้าพรรษา จะไม่นิยมแต่งแต่จะนิยมแต่งในเดือน ๙ เพราะถือเคล็ดว่า เก้า มีความหมายว่า ก้าวหน้า

การจัดพิธีแต่งงานของคนไทยแต่เดิมใช้เวลาจัดเตรียมงานนานหลายเดือน ตามแต่เจ้าภาพต้องการให้งานใหญ่โตหรือหยาบเล็กน้อยเพียงใด ส่วนใหญ่มักจะกำหนดจัดงาน ๓ วัน เริ่มตั้งแต่วันแรกของงานที่เรียกว่าวันสุกดิบ บางทีก็จัดงานทั้งบ้านของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว โดยมีญาติมิตรแต่ละฝ่ายมาช่วยงาน ทำอาหารเลี้ยงแขกที่มาร่วมงาน วันที่สองเป็นวันที่มีการแห่ขันหมากหรือส่งตัวเจ้าบ่าวไปยังบ้านเจ้าสาวจัดทำพิธีตามธรรมเนียมของแต่ละท้องถิ่น เมื่อขันหมากเจ้าบ่าวไปถึงก็จะให้ฝ่ายเจ้าสาวเตรียมเด็กผู้หญิงไว้ถือพานหมากพูลเพื่อเชิญขันหมาก ตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยนั้นการต้อนรับแขกที่มาเยือนจะต้องใช้หมากพูลต้อนรับอันแสดงถึงความมีไมตรีจิตต่อกัน จากนั้นจะต้องจัดเตรียมหาคอนมาล้างเท้าเจ้าบ่าวเพราะสมัยก่อนไม่มีรองเท้าใส่การเดินทางก็ไม่สะดวกสบายเท่าทุกวันนี้ และเมื่อถึงเวลาหลังน้ำสังข์จะมีของชำร่วยมอบให้แขกผู้มีเกียรติซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเป็นพวงมาลัย พอเสร็จพิธีก็เลี้ยงฉลองอย่างใหญ่โต เมื่อถึงเวลาส่งตัวเจ้าบ่าวเจ้าสาวเข้าสู่เรือนหอตามฤกษ์จะมีผู้ใหญ่มาปูที่นอนโรยข้าวตอกดอกไม้กล่าวคำอวยพรให้แก่คู่บ่าวสาวแล้วยังมีพัก หินบดยา และแมวคราวอยู่ในเรือนหอ ตามความเชื่อของคนไทยแต่โบราณที่เห็นว่าสิ่งของดังกล่าวเป็นสัญลักษณ์ที่เป็นมงคลพร้อมทั้งมีคำอวยพรให้แก่คู่บ่าวสาวว่า **ให้เย็นเหมือนผัก ให้หนักเหมือนแพง ให้อยู่เรือนเหมือนก้อนเส้า ให้เฝ้าเรือนเหมือนแมวคราว** (เสฐียรโกเศศ, ๒๕๓๙: ๑๕๑) พอเช้าวันรุ่งขึ้นถ้าทำบุญเช้าก็ให้คู่บ่าวสาวทำบุญตักบาตร ตอนเย็นก็มีการเลี้ยงฉลองกันอีกและคืนสิ่งของเครื่องใช้ที่ขอยืมมาจัดงานซึ่งส่วนใหญ่มักจะยืมมาจากวัดในละแวกบ้าน

จะเห็นได้ว่าการแต่งงานแต่เดิมนั้นจะต้องใช้เวลาจัดเตรียมงานหลายวันและมีความยุ่งยากเป็นอย่างมากจากการหยิบยืมสิ่งของเครื่องใช้ อีกทั้งต้องหากำลังคนเพื่อมาช่วยในการตระเตรียมงานทั้งในเรื่องสถานที่ การจัดอาหารอื่น ๆ อีกมากมาย

สังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและมีผลทำให้หลายๆประเพณีเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน เช่นเดียวกับประเพณีแต่งงานที่พบว่าพิธีกรรมเปลี่ยนไปจากที่เคยซัดน้ำให้แก่คู่บ่าวสาวมาเป็นการรดน้ำสังข์หรือหลั่งน้ำพระพุทธมนต์ เจิมแป้งกระแจะที่หน้าผากให้แก่คู่บ่าวสาว จนกระทั่งการจัดเลี้ยงสังสรรค์ตามแบบอย่างตะวันตก

เพราะแนวปฏิบัติอย่างเดิมไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมและวิถีการดำเนินชีวิตจึงมีการปรับเปลี่ยนแนวปฏิบัติในประเพณีแต่งงานเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคม

ประเพณีแต่งงานของไทยจากที่เคยจัดพิธีหลายวันก็ลดลงเหลือเพียงวันเดียวเพื่อลดความสิ้นเปลืองและการหาคนมาช่วยงาน เพราะสภาพความเป็นอยู่ที่เป็นครอบครัวเดี่ยว ส่วนใหญ่ขาดการปฏิสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น การดำเนินชีวิตที่ขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจและรายได้เป็นหลัก จึงทำให้ขั้นตอนทุกอย่างในประเพณีแต่งงานของไทยถูกรวบรัดตัดทอน แต่ถึงกระนั้นเจ้าภาพและคู่สมรสก็ยังคงต้องจัดเตรียมงานในช่วงก่อนวันงาน และหลังวันงานต้องจัดเตรียมทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นการจัดเตรียมสถานที่ อาหาร เครื่องดื่ม ซึ่งส่วนใหญ่จะจัดงานที่บ้านของเจ้าสาว พ่อแม่หรือญาติของเจ้าสาวจะต้องหาคนมาช่วยเก็บกวาดทำความสะอาดเพื่อต้อนรับแขกที่จะมาร่วมงาน นอกจากนี้ยังจะต้องจัดหา ซื่อ จ้างร้านต่าง ๆ เช่น นำดอกไม้มาตกแต่งสถานที่ให้สวยงาม พิมพ์การ์ดแต่งงาน ทำของชำร่วย แต่งหน้าทำผมเจ้าบ่าวเจ้าสาว ตัดเย็บชุดวิวาห์ รวมถึงการนิมนต์พระสงฆ์ นอกจากนี้ยังต้องหยิบยืมอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นที่จะต้องใช้ในวันงาน เช่น โต๊ะเก้าอี้ ถ้วยชาม แก้วน้ำ และอื่น ๆ ต้องหาแม่ครัวมาช่วยหุงหาอาหารเพื่อเลี้ยงแขกที่มาร่วมงาน คู่สมรสบางคู่อาจจะสาละวนวุ่นวายกับการจัดเตรียมงานด้วยตัวเอง การจัดเตรียมทุกอย่างนี้ต้องใช้เวลาเป็นแรมเดือนกว่าทุกอย่างจะเรียบร้อย พอถึงวันงานก็ยังมีข้อบกพร่องที่ทำให้คนที่จัดงานเหน็ดเหนื่อย เมื่อเสร็จงานแล้วต้องเก็บทุกสิ่งทุกอย่างให้เข้าที่ดังเดิม อาจใช้เวลาหลายสัปดาห์กว่าทุกอย่างจะเข้าที่เข้าทาง

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น นอกจากวิถีชีวิตและสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดงานที่ซับซ้อนและสิ้นเปลืองในด้านต่าง ๆ แล้ว ยังมีการเปลี่ยนแปลงในด้านแนวคิดของการจัดพิธีแต่งงานที่กระทำตามขนบธรรมเนียมประเพณีเพื่อความเป็นสิริมงคลและจะช่วยสร้างความมั่นคงทางด้านจิตใจให้แก่คู่บ่าวสาวก็เปลี่ยนไปเป็นเครื่องมือให้คนในสังคมได้มาพบปะสังสรรค์กัน โดยเน้นที่ความสนุกสนานเป็นประการสำคัญ ดังที่ได้มีผู้กล่าวถึงลักษณะของการจัดงานแต่งงานนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๐-๒๔๙๙ ว่าการจัดงานแต่งงานของไทยในยุคนี้จะมีการกินเลี้ยงแบบโต๊ะจีน เจ้าสาวมักจะถูกแกล้ง เช่น ให้ปิ่นขึ้นไปบนบ่าเจ้าบ่าวหรือขึ้นบนโต๊ะไปเก็บดอกไม้ คาบดอกไม้ หรือธนบัตร เป็นต้น เป็นการสร้างความสนุกสนานให้แก่แขกที่มาร่วมงานเป็นอันมาก ในยุคนั้นร้านอาหารที่จัดงานแต่งงานที่มีชื่อเสียงได้แก่ ห้อยเทียนหลา สโมสรสีลม เป็นต้น ส่วนงานแต่งงานที่เริ่มมาจัดกันตามโรงแรมอย่างที่เห็นในปัจจุบันเริ่มหลังปี ๒๕๐๐ แล้ว (ป๊อก เซลซี, ๒๕๔๙: ๑๔๑-๑๔๒)

หลังปีพ.ศ. ๒๕๐๐ ประเพณีการแต่งงานของไทยก็มีลักษณะการจัดงานที่เปลี่ยนไปตามรูปแบบการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ เริ่มตั้งแต่ลักษณะของงานที่จะเน้นความเป็นส่วนตัวหรืองานจะแสดงถึงความเป็นตัวเองของคู่บ่าวสาวมากขึ้น มีการเชิญแขกที่มาร่วมงานด้วยการ์ด การ์ดแต่งงานนี้ก็จะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามบุคลิกหรือความนิยมของคู่บ่าวสาว

การ์ดแต่งงานเป็นเสมือนตัวแทนกล่าวเชื้อเชิญบุคคลสำคัญ เปรียบเสมือนพยานแห่งรักซึ่งเป็นศาสน์บอกเล่าให้ทุกคนทราบรายละเอียดของพิธีแต่งงานครั้งนั้น การ์ดแต่งงานหรือบัตรเชิญจึงเป็นสิ่งที่คู่สมรสจะสร้างความประทับใจให้กับผู้ร่วมงานได้เห็นถึงความประณีต ความพิถีพิถัน ตลอดจนความเอาใจใส่ในงานแต่งงานที่จะจัดขึ้นของทั้งสองฝ่าย เช่น ความหรูหรา ความเรียบร้อย หรือความสดใส สนุกสนานเป็นกันเอง การ์ดแต่งงานจึงมีความสำคัญตั้งแต่นั้นมา (Wedding card, ๒๕๕๐: ๖๔)

ในช่วงปี ๒๕๔๐-๒๕๕๐ ลักษณะการจัดงานแต่งงานของไทยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก ด้วยปัจจุบันสังคมไทยเป็นสังคมยุคของการสื่อสารไร้พรมแดน สามารถติดต่อสื่อสาร เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ดังนั้นคนไทยจึงสามารถเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีของสังคมอื่นและนำมาประยุกต์ให้กลมกลืนกับวัฒนธรรมประเพณีของไทย

ประเพณีแต่งงานทุกวันนี้ นอกเหนือจากการประกอบพิธีกรรมแบบไทยแล้วยังนิยมนำเอาวัฒนธรรมของชาติอื่นโดยเฉพาะตะวันตกผสมผสานกับวัฒนธรรมไทย เช่น การตัดเค้ก การโยนช่อดอกไม้ การนำเรื่องราวความรักของคู่บ่าวสาวนำเสนอแขกผู้มีเกียรติ รวมทั้งการแต่งกายของคู่สมรสที่เลิศหรู อลังการมาก ไม่จำเป็นที่คู่บ่าวสาวจะต้องอยู่ในชุดไทยประจำชาติอีกต่อไป นอกจากนี้ก็ยังนิยมจัดเลี้ยงแบบตะวันตกให้ดูหรูหรา ทันสมัย

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังกล่าวในประเพณีแต่งงานเริ่มมีมาตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๓๙ ด้วยมีธุรกิจ (wedding) เกี่ยวกับรับจัดงานแต่งงานเกิดขึ้นและได้รับความนิยมจากผู้ที่จะแต่งงานเป็นอย่างมาก จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจนี้พบว่าธุรกิจ wedding เป็นการนำรูปแบบธุรกิจของยุโรปที่มีการถ่ายภาพในสตูดิโอมาผสมผสานกับธุรกิจของไต้หวันที่รับจัดงานแต่งงานให้แก่คู่บ่าวสาวและอำนวยความสะดวกให้แก่คู่บ่าวสาวอย่างครบถ้วนตั้งแต่เสื่อผ้า การแต่งหน้า ทำผม ถ่ายภาพ จัดพิมพ์การ์ดแต่งงาน ของชำร่วย และดำเนินการจัดขันตอนพิธีกรรมต่าง ๆ ในพิธีแต่งงาน หากคู่สมรสมีความประสงค์ให้งานแต่งงานมีรูปแบบที่แปลกใหม่ น่าสนใจ ธุรกิจรับจัดงานแต่งงานนี้จะวางแผนและกำหนดรูปแบบของงานตามที่คุณสมรสต้องการที่เรียกว่า wedding Planner หรือในบางครั้งคู่สมรสอาจเข้ามามีส่วนกำหนดรูปแบบหรือรายละเอียดได้เช่นกัน

ปัจจุบันธุรกิจ wedding นี้ได้เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมากในประเพณีการแต่งงานของไทยโดยเฉพาะกลุ่มลูกค้าที่เป็นคนรุ่นใหม่ จากการสำรวจผู้ที่แต่งงานพบว่า ๘ ใน ๑๐ คู่มักจะเลือกใช้บริการของธุรกิจนี้ (อรรถพล อิทธิรัตน์ โสภณ, สัมภาษณ์) สาเหตุสำคัญนอกเหนือจากความสะดวกสบายที่เจ้าภาพและคู่สมรสไม่ต้องจัดเตรียมงานใดๆ แล้วยังลดภาระขั้นตอนต่างๆ ให้แก่ คู่สมรสได้เป็นอย่างดี ด้วยธุรกิจรับจัดงานแต่งงานบางแห่งให้บริการแบบ one stop service ที่มีทุกอย่างไว้บริการอย่างครบครัน

จากการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการจัดพิธีแต่งงานพบว่า ปัจจัยที่ทำให้คนไทยปัจจุบันนิยมใช้บริการจัดงานแต่งงานจากธุรกิจนี้เพราะผู้คนที่ต้องอยู่ในสภาวะที่เร่งรีบ ไม่มีเวลาเตรียมงานมากนัก อีกทั้งไม่มีญาติพี่น้องมาช่วยเตรียมงานในทุก ๆ ด้านเหมือนสมัยก่อน นอกจากนี้คู่สมรสหลายคู่ขาดความรู้ความเข้าใจในประเพณีแต่งงานแบบไทย แม้จะมีญาติผู้ใหญ่หรือพ่อแม่ให้คำแนะนำก็ตาม แต่ไม่อาจมั่นใจได้ว่าจะถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้คู่บ่าวสาวรุ่นใหม่นิยมใช้บริการจากธุรกิจนี้แทน โดยมีเหตุผลของการใช้บริการดังกล่าวนี้คือ เจ้าภาพ และคู่บ่าวสาวไม่ต้องจัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในวันงาน อาทิ โต๊ะ เก้าอี้ ภาชนะอุปกรณ์ แก้วน้ำ ฯลฯ เพราะจะมีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกและให้บริการตลอดงานอีกทั้งสามารถเลือกชนิดของอาหารเครื่องดื่มได้หลากหลายตามความเหมาะสมของแขกผู้มาร่วมงานและที่สำคัญเจ้าภาพสามารถรับแขกได้อย่างทั่วถึง

(www.thaiweddingmall.com)

นอกจากเหตุผลดังกล่าวเจ้าภาพและคู่สมรสยังมีความพอใจลักษณะการจัดงานเพราะมีความสวยงาม โดดเด่นเป็นที่ประทับใจของแขกที่มาร่วมงาน ความประทับใจนี้เองทำให้ผู้ที่ใช้บริการได้มีการแนะนำบอกต่อ ๆ ให้แก่เพื่อนฝูงญาติสนิท ปัจจัยเหล่านี้จึงส่งผลให้ผู้ประกอบการทางธุรกิจแต่งงานหรือที่เรียกว่าธุรกิจ wedding เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีไทยในปัจจุบันและเป็นส่วนหนึ่งที่ตอบคำถามได้ว่าทำไมคนไทยจึงนิยมหันมาใช้บริการจัดงานแต่งงานจากผู้ประกอบการทางธุรกิจ wedding มากขึ้นจนทำให้ธุรกิจนี้เติบโตเป็นอย่างมากในสังคมไทย

จากการศึกษาเกี่ยวกับธุรกิจ wedding ที่มีอยู่ในประเทศไทยมี ๒ ลักษณะคือ ธุรกิจที่ให้บริการแบบครบวงจร และ ธุรกิจที่ให้บริการเฉพาะด้านพิธีกรรมตามประเพณีไทย

ธุรกิจที่ให้บริการแบบครบวงจร หมายถึง จัดพิธีแต่งงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ตามประเพณีไทยและมีบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับงานแต่งงานให้แก่คู่สมรสทั้งหมดเริ่มตั้งแต่เสื่อผ้า เครื่องแต่งกาย แต่งหน้า ทำผม ถ่ายภาพ การ์ดแต่งงาน ของชำร่วย จัดเลี้ยง

ธุรกิจที่ให้บริการเฉพาะในด้านพิธีกรรม หมายถึง จะบริการจัดงานแต่งงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ในประเพณีไทย โดยจะเน้นความเรียบง่าย และที่สำคัญคือประหยัด การให้บริการนี้จะไม่มีการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับงานแต่งงานไว้บริการคู่สมรสเหมือนกับธุรกิจที่ให้บริการแบบครบวงจร แต่เจ้าภาพและคู่สมรสจะต้องจัดเตรียมหาเองซึ่งอาจจะยุ่งยากกับรายละเอียดในการจัดเตรียมงานอีกเล็กน้อย แต่สิ่งหนึ่งที่ทำให้มีลูกค้ามาใช้บริการคือ ราคาที่ไม่สูงจนเกินไป

นอกจากนี้ผู้ประกอบการทางธุรกิจยังมีการให้บริการทั้งในสถานที่และนอกสถานที่ การจัดงานในสถานที่ หมายถึง คู่สมรสจัดงานแต่งงานที่เรือนไทยหรืออาคารที่มีอยู่แล้วของผู้ประกอบการ ส่วนการจัดงานนอกสถานที่ หมายถึง เป็นสถานที่ที่คู่สมรสจัดหาเอง อาจจะเป็นบ้านของเจ้าสาว หรือ เรือนหอ หรือในสถานที่ต่าง ๆ ที่คู่สมรสประสงค์จะจัดงานแต่งงาน ผู้ประกอบการจะตกแต่งสถานที่ให้อย่างสวยงามหรือถ้าคู่สมรสต้องการจะลดค่าใช้จ่าย อาจตกแต่งเอง แต่โดยส่วนใหญ่คู่สมรสมักให้ผู้ประกอบการทางธุรกิจตกแต่งสถานที่ให้เพราะจะได้รับความสะดวกในการขนย้ายและเคลื่อนย้ายสิ่งของ หากมีสิ่งของใดที่จำเป็นต้องใช้ในวันงานผู้ประกอบการจะจัดเตรียมหามาให้อย่างครบครัน

เมื่อถึงวันงานผู้ประกอบการทางธุรกิจจะดำเนินการให้ทั้งหมดตามขนบธรรมเนียมประเพณีแต่งงานไทยแบบดั้งเดิม เริ่มตั้งแต่ขันหมากเอก การจัดพานขันหมากจะเป็นแบบชาววังผสมชาวบ้าน ต้นกล้วยต้นอ้อยจะตกแต่งให้สวยงาม มีการห่มรากด้วยกระดาษเงินหรือหากต้องการแบบชาววังก็ตัดแต่ยอดและจัดใส่พาน นอกจากนี้ขันหมากเอกยังประกอบไปด้วยพานหมากพูล พานบายศรี และพานที่เตรียมใส่สินสอดทองหมั้น มีถุงเงินถุงทองที่ใส่ธัญพืชเตรียมไว้ให้เจ้าภาพโรยสินสอดทองหมั้น ส่วนขันหมากโทก็จะมีขนมที่มีชื่อเป็นมงคลอย่างขนมทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง เม็ดขนุน จำมงกุฏ ทองเอก ขนมชั้น ขนมถ้วยฟู และที่ปัจจุบันหาได้ไม่ค่อยได้แล้วก็คือ ขนมกง ซึ่งครั้งหนึ่งในอดีตขนมกงเคยเป็นขนมเสี่ยงทายของคู่บ่าวสาว

สำหรับขั้นตอนการจัดพิธี ผู้ประกอบการทางธุรกิจจะยึดขนบธรรมเนียมประเพณีไทยแบบดั้งเดิมดังที่กล่าวมาแล้ว และระหว่างการดำเนินการขั้นตอนพิธีกรรมต่าง ๆ ก็จะมีการบรรยายถึงความเป็นมาในรายละเอียดที่มีอยู่ในประเพณีแต่งงานให้แขกที่มาร่วมงานได้รับรู้และเข้าใจทำให้คู่บ่าวสาวนอกจากจะได้กระทำพิธีที่เป็นมงคลอย่างถูกต้องแล้วก็ยังได้รับความรู้ความเข้าใจในประเพณีแต่งงานของไทยอีกด้วย เมื่อเสร็จสิ้นพิธีการต่าง ๆ แล้วจะมีการจัดเลี้ยงฉลองด้วยอาหารทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทางเลือกจัดเลี้ยงของคู่สมรสว่าจะจัดแบบบุฟเฟ่ต์ ค็อกเทล หรือโต๊ะจีน และหากจัดงานภายในสถานที่ที่ไม่ต้องเป็นกังวลเรื่องเก็บกวาดทำความสะอาดเพราะผู้ประกอบการจะช่วยเก็บสิ่งของต่าง ๆ ให้อย่างเป็นระเบียบเช่นเดิม

ดังนั้นผู้ประกอบการทางธุรกิจจึงลดขั้นตอนความยุ่งยากในการจัดเตรียมงาน และลดความกังวลให้แก่คู่สมรสที่ขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนต่าง ๆ ของประเพณีแต่งงานได้ และด้วยกระแสวัฒนธรรมทางตะวันตกที่ไหลบ่าสู่สังคมไทยอย่างต่อเนื่องทำให้สังคมและวิถีชีวิตของคนไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แนวคิด ค่านิยมและความเชื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ก็เลื่อนหายไปจากสังคมไทยแต่เมื่อผู้ประกอบการทางธุรกิจสามารถตอบสนองความต้องการของคู่สมรสที่ต้องการจัดงานแต่งงานตามแนวคิดของตนเองหรือต้องการให้มีรูปแบบของงานเป็นไปตามประเพณีไทย ธุรกิจรับจัดงานแต่งงานจึงได้รับความสนใจและเป็นที่นิยมของคนไทยปัจจุบันเป็นอย่างมาก

ปัจจุบันนี้ผู้ประกอบการทางธุรกิจนี้เกิดขึ้นมากมาย นับว่าเป็นผลดีเพราะทำให้ธุรกิจนี้เกิดการแข่งขันกันสูง ราคาค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจะมีราคาถูกลง และจากการศึกษาพบว่าบางรายจะมีค่าใช้จ่ายที่หลักแสนถึงหลักล้าน แต่บางรายจะมีค่าใช้จ่ายที่หลักหมื่นเท่านั้น ทั้งนี้แล้วแต่ความหรูหราของงานแต่งงานที่คู่สมรสต้องการ บางคู่อาจจะเลือกจากแพ็คเกจ บางคู่อาจเลือกใช้บริการเพียงบางอย่าง ราคาจึงแตกต่างกันและเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คู่สมรสตัดสินใจที่จะเลือกใช้หรือไม่ใช้บริการ นอกจากการแข่งขันทางด้านราคาแล้วธุรกิจรับจัดงานแต่งงานจำเป็นจะต้องมีผู้ที่มีความรู้ที่เป็นระดับมืออาชีพอีกด้วย ทำให้ธุรกิจนี้มีคุณลักษณะและเอกลักษณ์ของตนเอง บางรายเน้นความเป็นไทย แต่บางรายจะเน้นการจัดงานที่มีรูปแบบแปลกใหม่ มีการจัดงานที่เน้นเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความเป็นตัวตนของคู่บ่าวสาว นับเป็นปรากฏการณ์ประเพณีแต่งงานของไทยที่การจัดงานแต่งงานจะถูกกำหนดจากธุรกิจwedding และคู่สมรสไม่ว่ารูปแบบของงานแต่งงานจะเน้นความเป็นไทย หรือรูปแบบที่เน้นการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมประเพณีอื่นต่างก็พบว่า ประเพณีแต่งงานของไทยกำลังนิยมจัดงานเลี้ยงในรูปแบบทางตะวันตกมากขึ้น ซึ่งก็มีหลากหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นค็อกเทลหรือบุฟเฟ่ต์หรือ Sit Down Dinner ที่มีการจัดวางอาหารที่เน้นความสวยงามหรือรสชาติของอาหารต้องไปด้วยกันทั้งหมด (ผู้ช่วยสำหรับงานเลี้ยงของคุณ, ๒๕๕๐: ๑๒๕)

อย่างไรก็ตามแม้ว่าการจัดพิธีแต่งงานโดยใช้บริการธุรกิจ wedding จะมีค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูงแต่ก็ถือว่าคุ้มค่าที่เจ้าภาพและคู่สมรสไม่ต้องเหนื่อยกับการจัดเตรียมงานด้วยแต่ละฝ่ายต่างมีภารกิจมากมาย และที่สำคัญธุรกิจจัดงานแต่งงานช่วยลดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในหมู่ญาติสนิทมิตรสหายได้ เพราะเจ้าภาพงานแต่ละฝ่ายอาจจะเห็นว่สิ่งที่ทำหรือวัฒนธรรมประเพณีของตัวเองดีกว่าถูกต้องกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง รวมทั้งสามารถดำเนินพิธีกรรมตามความต้องการของผู้ประกอบการได้ นับเป็นข้อดีประการสำคัญของธุรกิจนี้

จากความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในประเพณีแต่งงานนี้เองจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงประเพณีแต่งงานทั้งที่จัดพิธีแต่งงานเองและที่เลือกใช้บริการจากผู้ประกอบการทางธุรกิจ เพื่อศึกษาแนวคิดและรูปแบบของประเพณีแต่งงานในปัจจุบัน ด้วยเห็นว่าประเพณีแต่งงานของไทยอันเป็นประเพณีที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและสืบทอดต่อกันมาให้คนรุ่นหลังได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัตินั้นกำลังมีความเปลี่ยนแปลงไปตามระบบทุนนิยมที่เน้นแต่ความทันสมัย ความสะดวกสบาย และมีความหรูหราในการจัดพิธีกรรมมากกว่าที่จะสร้างความมั่นใจและความเชื่อมั่นในการใช้ชีวิตร่วมกัน ดังนั้นเพื่อเป็นการอนุรักษ์และร่วมกันสืบสานวัฒนธรรมประเพณีแต่งงานของไทย คนไทยรุ่นใหม่ทุกคนจึงควรหันมาให้ความสนใจในประเพณีไทยตลอดจนยึดเป็นแนวปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้ประเพณีแต่งงานที่งดงามของไทยอยู่คู่กับสังคมไทยดังที่บรรพบุรุษสร้างไว้ให้เป็นมรดกแก่ลูกหลานคนไทยทุกคน

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อศึกษาสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในประเพณีแต่งงานของไทย
๒. เพื่อศึกษาแนวคิดและรูปแบบประเพณีแต่งงานที่มีการเปลี่ยนแปลงแล้ว
๓. เพื่อเปรียบเทียบแนวคิดและรูปแบบของประเพณีแต่งงานที่จัดโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลกับที่จัดโดยผู้ประกอบการทางธุรกิจที่ให้บริการจัดงานแต่งงานแบบครบวงจร
๔. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบมูลค่าการจัดงานประเพณีแต่งงานที่จัดโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลกับผู้ประกอบการทางธุรกิจที่ให้บริการจัดงานแต่งงานแบบครบวงจร

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

๑. ศึกษาประเพณีแต่งงานที่จัดขึ้นโดยบุคคล หรือกลุ่มบุคคลและผู้ประกอบการทางธุรกิจที่ให้บริการจัดงานแต่งงานแบบครบวงจร ที่มีการจัดพิธีในช่วงปีพุทธศักราช ๒๕๕๐
๒. ศึกษาประเพณีแต่งงานที่จัดโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในกรุงเทพมหานคร
๓. ศึกษาประเพณีแต่งงานที่จัดโดยผู้ประกอบการทางธุรกิจที่ให้บริการจัดงานแต่งงานแบบครบวงจรที่ลงเว็บไซต์ <http://www.thaiweddingmall.com> และ <http://www.weddingsquare.com> โดยจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้ ประการแรกโฆษณาประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์ว่า “รับจัดงานแต่งงานแบบครบวงจร” ประการที่สองจะต้องผู้ประกอบการทางธุรกิจไม่น้อยกว่า ๕ ปี ทั้งนี้เพื่อให้มีความมั่นคงและมีรูปแบบการดำเนินงานที่ชัดเจนกว่าธุรกิจที่เพิ่งเปิดดำเนินงานและประการสุดท้ายจะต้องให้บริการในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

๑. สืบหาการจัดประเพณีแต่งงานโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่จัดในเขตกรุงเทพมหานคร
๒. สืบหาผู้ประกอบการทางธุรกิจที่ให้บริการจัดงานแต่งงานแบบครบวงจรทางเว็บไซต์ <http://www.thaiweddingmall.com> และ <http://www.weddingsquare.com> โดยต้องดำเนินการทางธุรกิจไม่น้อยกว่า ๕ ปี และจะต้องให้บริการการจัดงานในช่วงปีพุทธศักราช ๒๕๕๐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

๓. ศึกษาประเพณีแต่งงานทั้ง ๒ กลุ่ม อย่างละ ๑๐ คู่ โดยจะเลือกศึกษาเฉพาะที่เจ้าภาพหรือคู่สมรสยินดีที่จะให้ข้อมูล

๔. ติดต่อเจ้าภาพงานเพื่อขอสัมภาษณ์ บันทึกภาพตลอดจนสังเกตการณ์ในวันงาน

๕. นำข้อมูลที่รวบรวมมาศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

๕.๑ ศึกษาสาเหตุและผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในประเพณีแต่งงานไทย

๕.๒ ศึกษาแนวคิดและรูปแบบประเพณีแต่งงานที่มีการเปลี่ยนแปลงแล้ว

๕.๓ เปรียบเทียบแนวคิดและรูปแบบของประเพณีแต่งงานที่จัดโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคล กับที่จัดโดยผู้ประกอบการทางธุรกิจที่ให้บริการจัดงานแต่งงานแบบครบวงจร

๕.๔ เปรียบเทียบมูลค่าการจัดประเพณีแต่งงานโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลกับผู้ประกอบการทางธุรกิจที่ให้บริการจัดงานแต่งงานแบบครบวงจร

ผลการวิจัย

จากการศึกษาประเพณีแต่งงานที่จัดโดยบุคคลกับผู้ประกอบการทางธุรกิจ ผลการศึกษาพบว่าความเปลี่ยนแปลงในประเพณีแต่งงานมีสาเหตุ ดังนี้

๑. การดำเนินชีวิตของคนในสังคม ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสถานะเศรษฐกิจและรายได้เป็นหลักทำให้ทุกคนต้องมีการกิจในการประกอบอาชีพจึงทำให้ไม่มีเวลาจัดเตรียมงานและส่งผลให้ต้องลดขั้นตอนพิธีและจำนวนวันจัดงานแต่งงานให้เหลือเพียงวันเดียว

๒. สภาพสังคมและครอบครัวมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวที่ขาดการปฏิสัมพันธ์กัน ทำให้ไม่มีแรงงานมาช่วยจัดเตรียมงานและเก็บสถานที่หลังเสร็จสิ้นงาน การใช้บริการของธุรกิจรับจัดงานแต่งงานจึงเป็นทางเลือกใหม่ที่คนไทยรุ่นใหม่ให้ความสนใจเพราะมีความสะดวกสบาย

๓. การสื่อสารไร้พรมแดนที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทั่วโลก ทำให้คนไทยสามารถเรียนรู้ และเกิดการแลกเปลี่ยน ผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมของชาติอื่นกับวัฒนธรรมไทยได้อย่างกลมกลืน

๔. เจ้าภาพหรือคู่สมรสขาดความรู้ความเข้าใจในประเพณีการแต่งงานแบบไทย เพราะสภาพสังคมและวิถีชีวิตของคนไทยรับวัฒนธรรมทางตะวันตกเกือบทุกด้าน ทำให้ขาดความรู้และความเข้าใจในวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีไทย

๕. การจัดพิธีแต่งงานจะเน้นที่ความสะดวกของทั้งสองฝ่ายมากกว่าการดูฤกษ์ยามวันเวลาที่ตีความเหมาะแก่การมงคล ซึ่งความสะดวกในที่นี้ หมายถึง รายได้ ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ที่สามารถอนุญาตหรือลาจากหน่วยงานที่ทำงานได้ นอกจากนี้การจัดพิธีแต่งงานในปัจจุบันจะเน้นการเฉลิมฉลองมากกว่าขั้นตอนของพิธีกรรม

๖. มีธุรกิจรับจัดงานแต่งงานในสังคมไทย โดยธุรกิจนี้รับออกแบบ วางแผนจัดงานแต่งงานตลอดทั้งดำเนินขั้นตอนพิธีแต่งงานให้ทั้งหมด ซึ่งมีผลทำให้เจ้าภาพและคู่สมรสสามารถกำหนดรูปแบบของพิธีแต่งงานได้ตามความพอใจ จึงทำให้พิธีแต่งงานของไทยมีทั้งที่เป็นวัฒนธรรมไทยและผสมผสานกับวัฒนธรรมอื่น

และจากสาเหตุความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังกล่าว มีผลกระทบต่อพิธีแต่งงานในประเพณีไทย ดังนี้

๑. รูปแบบของประเพณีแต่งงานมีความหลากหลายไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นพิธีกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยเพียงอย่างเดียว แต่จะมีการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมของชาติอื่น อาทิ มีการตัดเค้ก การโยนช่อดอกไม้ ฉายภาพ (presentation) ที่มาความรักของคู่บ่าวสาวก่อนจะตกลงใจแต่งงานกัน จัดเลี้ยงฉลองแบบตะวันตก หรือแบบโตะจีน

๒. เจ้าภาพหรือคู่สมรสไม่จำเป็นต้องจัดเตรียมงาน แต่สามารถใช้บริการจากผู้ประกอบการทางธุรกิจที่รับจัดงานแต่งงานได้ ไม่ว่าจะเลือกใช้บริการบางส่วนและเลือกใช้บริการทั้งหมดก็ตาม

๓. เจ้าภาพหรือคู่สมรสสามารถกำหนดขั้นตอนพิธีกรรมของพิธีแต่งงานได้ตามความเหมาะสมของเวลาและฐานะทางเศรษฐกิจของตนเพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายและแรงงานที่จะมาช่วยจัดเตรียมงาน

๔. ปัจจุบันนิยมที่จะจัดพิธีแต่งงานนอกสถานที่ไม่ว่าจะเป็นโรงแรม รีสอร์ทหรือสถานที่ที่ผู้ประกอบการทางธุรกิจมีไว้บริการมากกว่าที่จะจัดพิธีที่บ้านพัก เพื่อเป็นการลดขั้นตอนการจัดเตรียมงานและจัดเก็บสถานที่หลังพิธีแต่งงาน

๕. คู่สมรสบางคู่ที่จัดพิธีแต่งงานตามประเพณีไทยจะลดขั้นตอนของพิธีกรรมเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายและต้องการความสะดวกรวดเร็วในการจัดงาน โดยส่วนใหญ่จะเชิญเฉพาะแขกผู้ใหญ่ของทั้งสองฝ่ายเท่านั้น อีกทั้งเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ร่วมงานที่เดินทางมาจากต่างจังหวัด

๖. ประเพณีแต่งงานของไทยแบบโบราณได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูจากผู้ประกอบการทางธุรกิจมากกว่าเจ้าภาพและคู่สมรสที่จัดพิธีแต่งงานเอง

๗. ปัจจุบันสังคมไทยนิยมใช้บริการจากธุรกิจรับจัดงานเลี้ยงและรับพิธีแต่งงานมากขึ้น เพราะเจ้าภาพและคู่สมรสได้รับความสะดวกสบายในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะการจัดเตรียมอาหารเครื่องดื่มที่สามารถรับรองแขกและจัดถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ นอกจากนี้ยังสามารถเลือกประเภทของอาหาร จำกัดจำนวนปริมาณอาหารได้ตามความต้องการ ทำให้มีธุรกิจรับจัดงานเลี้ยงและรับจัดพิธีแต่งงานมากขึ้น

อาจกล่าวได้ว่าประเพณีแต่งงานของไทยนอกจากจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคมแล้วแนวคิดและรูปแบบประเพณีแต่งงานก็มีความเปลี่ยนแปลงเช่นกัน

จากการศึกษาแนวคิดและรูปแบบประเพณีแต่งงานที่มีการเปลี่ยนแปลงแล้วนั้นผู้วิจัยพบแนวคิดและรูปแบบ ที่เปลี่ยนไป ดังนี้

แนวคิด คู่สมรสมีแนวคิดในการจัดพิธีแต่งงานหลายประการ แต่มีแนวคิดที่เหมือนกันคือต้องการความเป็นสิริมงคลในชีวิตคู่ นอกจากนั้นยังมีแนวคิดอื่นๆ อยู่ด้วยในการจัดพิธีแต่งงาน กล่าวคือ คู่สมรสเลือกที่จะจัดพิธีแต่งงานตามประเพณีไทยเพราะเห็นว่าประเพณีแต่งงานของไทยมีความสวยงามและทุกขั้นตอนของพิธีกรรมจะเน้นความเป็นสิริมงคลให้แก่คู่บ่าวสาว นับตั้งแต่การตักน้ำยามเพราะคนไทยเชื่อว่าการประกอบพิธีการใดที่เป็นพิธีมงคลควรต้องตักน้ำยามจากผู้รู้หรือพระสงฆ์เพื่อให้การประกอบงานมงคลนั้นดำเนินไปได้ด้วยดีและคู่สมรสเห็นว่าการประกอบพิธีแต่งงานตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยจะส่งผลดีทางด้านจิตใจให้แก่เจ้าภาพและคู่สมรส ก่อให้เกิดความสุขความเจริญและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่คู่สมรสได้ เพราะนอกจากขั้นตอนทางด้านพิธีกรรมแล้วขนบธรรมเนียมประเพณีการแต่งงานของไทยยังเน้นความเป็นสิริมงคลในเรื่องต่างๆ ที่จะต้องนำมาใช้ประกอบในพิธีด้วย ไม่ว่าจะเป็นสิ่งของเครื่องใช้ที่ต้องจัดให้เป็นคู่ อาหารคาว-หวานที่จัดเลี้ยงแขกผู้มาร่วมงานต้องมีชื่อที่เป็นมงคล อันแสดงให้เห็นว่าประเพณีแต่งงานของไทยนั้นเน้นที่ความเป็นสิริมงคลอย่างแท้จริง เพื่อต้องการให้คู่สมรสมีความสุข ความเจริญงอกงามหลังเสร็จสิ้นพิธีและสามารถใช้ชีวิตคู่ได้อย่างยืนยาวตลอดไป นอกจากนั้นฝ่ายเจ้าบ่าวยังเห็นว่าการประกอบพิธีแต่งงานที่ถูกต้องตามประเพณีไทยถือว่าเป็นการให้เกียรติแก่ฝ่ายเจ้าสาวอีกด้วย

อย่างไรก็ตามเมื่อสังคมไทยมีความเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง วิถีชีวิตของคนในสังคมโดยส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจ ประเพณีต่างๆ ในสังคมไทยจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในสังคมด้วยเช่นกัน ซึ่งก็รวมถึงประเพณีแต่งงานของไทยเพราะจากเดิมที่เคยจัดงานหลายวันต้องจัดเตรียมกำลังคนเพื่อมาช่วยงาน เปลี่ยนมาเป็นจัดงานเพียงวันเดียวหรือเลือกใช้บริการจากธุรกิจมากขึ้น และเมื่อสังคมไทยเข้าสู่ยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ ทุกคนสามารถเรียนรู้ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนวัฒนธรรมซึ่งกันและกันได้ก็ส่งผลให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมขึ้น เช่นเดียวกับประเพณีแต่งงานของไทยที่พบว่าปัจจุบันแม้คู่สมรสจะจัดพิธีแต่งงานตามประเพณีไทยและเห็นว่าพิธีแต่งงานของไทยจะเน้นความเป็นสิริมงคล แต่คู่สมรสก็จะนำวัฒนธรรมทางตะวันตกมาผสมผสานในพิธีแต่งงานของตน เช่น มีการถ่ายภาพคู่ทั้งในสตูดิโอและนอกสตูดิโอแล้วแต่คู่สมรสจะเลือกสถานที่ และหากจะเปรียบเทียบกับ การรดน้ำสังข์ในพิธีแต่งงานที่คู่สมรสโดยส่วนใหญ่ยังคงขั้นตอนพิธีกรรมนี้ไว้จะพบว่าความหมายของพิธีรดน้ำสังข์นี้มีความหมายที่ต่างกันกับการถ่ายภาพในสตูดิโอของคู่สมรส เพราะไม่ว่าคู่สมรสจะมีสถานภาพทางสังคมหรือมีฐานะทางสังคมอย่างไร การรดน้ำสังข์จะมีขั้นตอนพิธีกรรมที่เป็นทางการเหมือนกันเพราะการรดน้ำสังข์ในประเพณีแต่งงานของไทยนั้นญาติผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายตลอดจนแขกผู้ใหญ่จะเป็นผู้กระทำพิธี เริ่มตั้งแต่การสวมมงคลแฝดที่ศีรษะให้แก่คู่บ่าว

สาว โดยมองคนนี้จะผ่านพิธีกรรมทางศาสนาและหน้าที่ไรต์ให้แก่คู่บ่าวสาวก็คือน้ำมนต์ และสังฆ์นำมาเป็นอุปกรณ์ในการรดน้ำนั้นคนไทยถือว่า เป็นของศักดิ์สิทธิ์

ดังนั้นการรดน้ำสังฆ์ในพิธีแต่งงานจึงเป็นเรื่องของความเป็นสิริมงคลและเป็นพิธีกรรมที่ผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายต้องกระทำร่วมกันไม่ใช่เฉพาะเพียงคู่สมรสเท่านั้น แต่การถ่ายภาพของคู่สมรสในสตูดิโอเป็นเรื่องของคู่สมรสที่แสดงให้เห็นถึงความรักที่มีต่อกันจนกระทั่งตกลงใจแต่งงานกัน อีกทั้งคู่สมรสยังต้องการสื่อให้เห็นถึงสถานภาพทางสังคมของคู่สมรสอีกด้วยเพราะหากคู่สมรสมีชนชั้นทางสังคมในระดับสูงหรือเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง คู่สมรสมักจะเลือกถ่ายในสตูดิโอที่มีชื่อเสียงในระดับประเทศหรืออาจเป็นถ่ายภาพจากต่างประเทศ อีกทั้งนำมาภาพนั้นมาประดับภายในงานเลี้ยงฉลองอย่างหรูหรา น่าสนใจ วัฒนธรรมการถ่ายภาพของคู่สมรสตามวัฒนธรรมทางตะวันตกนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นการแสดงออกทางด้านความเป็นบุคคลไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความมีหน้าตา ฐานะทางสังคม ซึ่งจะต่างจากพิธีรดน้ำสังฆ์ในประเทศไทย อย่างไรก็ตามคู่สมรสในปัจจุบันก็สามารถนำวัฒนธรรมของสังคมอื่นมาประยุกต์ให้กลมกลืนกับวัฒนธรรมประเทศไทยได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตามแม้ว่าคู่สมรสโดยส่วนใหญ่ยังมีแนวคิดที่ต้องการจัดพิธีแต่งงานตามประเพณีไทยแต่จะกระทำพิธีเพียงย่อส่วนเท่านั้นเพื่อต้องการประหยัด เช่น จะทำบุญใส่บาตรที่วัดในตอนเช้าแทนการนิมนต์พระสงฆ์มาทำพิธีกรรมทางสงฆ์ที่บ้านหรือสถานที่จัดงาน พิธีขันหมากเจ้าบ่าวบางคนจะมีเพียงขันหมากเอกแต่บางรายไม่มีขันขันหมากเอกและขันหมากโท ซึ่งในอดีตขันหมากถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในพิธีแต่งงานที่จะขาดเสียมิได้เพราะเป็นเครื่องยืนยันถ้อยคำของฝ่ายชายว่าจะมาทำพิธีแต่งงานกับฝ่ายหญิงอย่างแน่นอน และหากมีขันหมากเจ้าภาพก็มักจะเลือกใช้บริการจากผู้ประกอบการทางธุรกิจมากกว่าที่จะจัดขันหมากเองทำให้ลดขั้นตอนและภาระในการจัดเตรียมงานได้เป็นอย่างดี

นอกจากนั้นยังพบว่าคู่สมรสจะจัดงานเลี้ยงฉลองแบบตะวันตกแทนการจัดเลี้ยงฉลองแบบไทยๆโดยคู่สมรสจะเลือกรูปแบบของงานเลี้ยงตามฐานะของตน ทั้งนี้นอกจากจะนับจากจำนวนผู้เข้าร่วมงานแล้วลักษณะรูปแบบของงานเลี้ยงฉลองที่คู่สมรสเลือกนั้นก็ยังสามารถสื่อให้เห็นถึงชนชั้นทางสังคม สถานภาพและฐานะทางสังคม ความเป็นผู้มีชื่อเสียงได้อีกทางหนึ่ง

ดังนั้นแนวคิดการจัดพิธีแต่งงานของคู่สมรสในปัจจุบันจึงมีทั้งต้องการความเป็นสิริมงคลในชีวิตคู่ที่สามารถครองคู่ได้อย่างยั่งยืน ทำให้คู่สมรสเลือกที่จะจัดพิธีแต่งงานตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยแม้ว่าจะเป็นการจัดพิธีกรรมแบบย่อส่วนก็ตาม ในขณะที่เดียวกันคู่สมรสเลือกที่จะจัดงานเลี้ยงฉลองแบบตะวันตกเพื่อสื่อถึงสถานภาพทางสังคม ความเป็นบุคคลสาธารณะ หรือการมีเครือข่ายทางสังคม หรือฐานะของตนเอง โดยรูปแบบของงานจะเน้นที่ความหรูหรา ยิ่งใหญ่และมีการเชิญแขกผู้มาร่วมงานจำนวนมาก

อาจกล่าวได้ว่าพิธีแต่งงานในประเทศไทยจึงยังคงมีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ในสังคมแม้ว่าจะมีการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมมากขึ้นด้วยสังคมไทยปัจจุบันมีวิถีทางการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไป

รูปแบบ ประเพณีแต่งงานไทยในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงตามแนวคิดเช่นกัน ดังจะพบว่าคู่สมรสนิยมที่จะเลือกใช้บริการจากผู้ประกอบการทางธุรกิจทั้งเลือกใช้บริการแบบครบวงจรและเลือกใช้บริการเพียงบางอย่างเพื่อความสะดวกและลดขั้นตอนการจัดเตรียมงาน นอกจากนี้คู่สมรสนิยมจัดพิธีแต่งงานนอกสถานที่มากกว่าจัดที่บ้านพัก เพราะไม่มีเวลาและแรงงานในการจัดสถานที่ อีกทั้งการจัดงานนอกสถานที่ที่แขกที่มาร่วมงานยังสามารถเดินทางได้ง่ายและสะดวกเพราะสถานที่ที่ใช้จัดงานมักเป็นโรงแรม รีสอร์ท ที่เป็นสถานที่ที่รู้จักกันดีอยู่แล้ว

นอกจากนี้ในช่วงเช้าที่เป็นพิธีกรรมของพิธีแต่งงานคู่สมรสมักจะเชิญเฉพาะญาติผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายมาร่วมพิธีเท่านั้น พิธีกรรมและขั้นตอนต่าง ๆ ถูกลดความสำคัญลงโดยเฉพาะคู่สมรสที่จัดพิธีเอง ด้วยไม่มีความรู้ความเข้าใจในประเพณีแต่งงานอีกทั้งต้องการประหยัดค่าใช้จ่าย แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าหากคู่สมรสใช้บริการจากผู้ประกอบการทางธุรกิจ คู่สมรสจะได้รูปแบบประเพณีแต่งงานตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยดั้งเดิมเกือบทุกประการ แต่อาจมีค่าใช้จ่ายที่สูง อย่างไรก็ตามคู่สมรสสามารถเลือกรูปแบบของงานได้ตามความเหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจของตนเพราะผู้ประกอบการจะมีรูปแบบพิธีแต่งงานของไทยไว้ให้เลือกหลากหลาย ทั้งรูปแบบดั้งเดิมตามประเพณีไทยและรูปแบบประเพณีแต่งงานแบบประยุกต์รวมทั้งคู่สมรสสามารถเลือกรูปแบบ ออกแบบงานได้เองตามความเหมาะสม

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในประเพณีแต่งงานของไทยนอกจากจะมีผู้ประกอบการทางธุรกิจเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแล้ว พิธีกรรม ขั้นตอนต่างๆ ถูกลดบทบาทลงคงเป็นเพียงส่วนหนึ่งในพิธีแต่งงานแล้วยังพบว่าการเลี้ยงฉลองหลังจากเสร็จสิ้นพิธีกรรมกลับมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในประเพณีแต่งงานของคนไทยปัจจุบันเพราะคู่สมรสจะเชิญแขกเป็นจำนวนมากกว่าช่วงพิธีกรรม และมักจัดเลี้ยงตามโรงแรมที่รูปแบบของงานเน้นความหรูหรา มีการตกแต่งสถานที่อย่างสวยงามเริ่มจากบริเวณหน้าห้องจัดงานมีรูปถ่าย อัลบั้มรูปของคู่สมรสไว้หน้างานเพื่อให้แขกที่มาร่วมงานได้ชม หรืออาจนำภาพถ่ายของคู่สมรสจัดเป็นบอร์ด ภายในงานจะมีการจัดเลี้ยงแบบบุฟเฟต์ หรือค็อกเทล หรือโต๊ะจีน มีการฉายภาพ (presentation) ของคู่สมรส ตัดเค้ก และบางคู่อาจจัดงานเลี้ยงฉลองด้วยการให้เจ้าสาวโยนช่อดอกไม้ให้แก่เพื่อนผู้หญิงซึ่งเป็นรูปแบบของทางตะวันตก จากการศึกษาพบว่าคู่สมรสมีค่าใช้จ่ายในการจัดงานเลี้ยงฉลองมากกว่างานพิธีกรรมเป็นอย่างมาก

และเมื่อผู้วิจัยได้เปรียบเทียบประเพณีแต่งงานที่จัดโดยกลุ่มบุคคลกับผู้ประกอบการทางธุรกิจแล้ว พบแนวคิดและรูปแบบของการจัดพิธีแต่งงานของคู่สมรสทั้งสองกลุ่ม ดังนี้

แนวคิด จากการศึกษาการจัดพิธีแต่งงานโดยกลุ่มบุคคลกับที่จัดโดยผู้ประกอบการทางธุรกิจพบว่า คู่สมรสทั้งสองกลุ่มมีแนวคิดในการจัดงานแต่งงานที่คล้ายกันสามประการ ประการแรกต้องการจัดพิธีแต่งงานตามประเพณีไทยเพราะเห็นว่าประเพณีแต่งงานของไทยมีพิธีกรรมที่สวยงามโดยเฉพาะพิธีหลั่งน้ำพระพุทธรมนต์ที่คู่สมรสจะให้ความสำคัญมากกว่าพิธีกรรมอื่นๆ ประการที่สองคู่สมรสทั้งสองกลุ่มยังมีแนวคิดต้องการความประหยัดโดยเฉพาะการจัดพิธีกรรมช่วงเช้าทั้งนี้คู่สมรสทั้งสองกลุ่มจะเชิญเฉพาะแขกผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายเท่านั้นเพราะเห็นว่างานพิธีกรรมในช่วงเช้าหลายคนอาจจะไม่สะดวกที่จะมาร่วมงานด้วยมีข้อจำกัดหลายประการ ดังนั้นการจัดพิธีกรรมช่วงเช้าจึงมักจัดพิธีแบบย่อหรือลดขั้นตอนของพิธีกรรมบางส่วน นอกจากนี้คู่สมรสเห็นว่าการครองคู่ให้ยั่งยืนไม่ได้อยู่ที่พิธีกรรมแต่อย่างใดหากอยู่ที่บุคคลทั้งสอง ประการสุดท้ายคู่สมรสทั้งสองกลุ่มต่างให้ความสำคัญกับการจัดงานเลี้ยงฉลองด้วยเห็นว่าต้องกระทำให้เหมาะสมกับฐานะ ตำแหน่งหน้าที่การงานโดยจะเน้นการจัดงานเลี้ยงที่หรูหราแบบตะวันตกและจัดที่โรงแรม จำนวนแขกที่เชิญมาร่วมงานจะมีเป็นจำนวนมากกว่าช่วงพิธีกรรมตอนเช้า

อย่างไรก็ตามคู่สมรสทั้งสองกลุ่มต่างมีแนวความคิดในการจัดเตรียมงานที่ต่างกัน คู่สมรสที่จัดพิธีแต่งงานเองจะเน้นความประหยัดมาเป็นอันดับแรกเพราะเห็นว่าการจัดพิธีกรรมเองจะมีความประหยัดกว่าการใช้บริการของผู้ประกอบการทางธุรกิจที่รับจัดงานแต่งงาน โดยคู่สมรสจะจัดพิธีกรรมแบบย่อเลือกเฉพาะพิธีกรรมที่เห็นว่ามีสำคัญและเป็นเท่านั้น ในขณะที่คู่สมรสที่ใช้บริการของผู้ประกอบการทางธุรกิจจะให้ความสำคัญในเรื่องความสะดวกสบายเป็นอันดับแรกก่อนที่จะพิจารณาเรื่องของค่าใช้จ่าย เพราะเห็นว่าการใช้บริการของผู้ประกอบการไม่ต้องจัดเตรียมงานเองและไม่ต้องกังวลเรื่องขั้นตอนพิธีกรรมต่างๆ เพราะผู้ประกอบการทางธุรกิจจะดำเนินการให้ทั้งหมด ส่วนค่าใช้จ่ายในการจัดงานสามารถที่จะกำหนดหรือเลือกรูปแบบการจัดงานได้ตามความเหมาะสม

ดังนั้นจะเห็นว่าแนวคิดการจัดพิธีแต่งงานของคู่สมรสในปัจจุบันไม่ว่าจะจัดพิธีแต่งงานเองหรือเลือกใช้บริการจากผู้ประกอบการต่างมีแนวคิดที่มุ่งเน้นความประหยัดของการจัดพิธีกรรมและจะให้ความสำคัญกับงานเลี้ยงฉลองรื่นเริงมากกว่าที่จะให้ความสำคัญในเรื่องความเป็นสิริมงคลของชีวิตคู่

รูปแบบ จากการศึกษาการจัดพิธีแต่งงานโดยกลุ่มบุคคลกับที่จัดโดยผู้ประกอบการทางธุรกิจพบว่า คู่สมรสทั้งสองกลุ่มมีรูปแบบของการจัดพิธีแต่งงานที่แตกต่างกัน ดังนี้

คู่สมรสที่จัดพิธีแต่งงานเองจะลดขั้นตอนที่มีความสำคัญและเคยกระทำในอดีตหลายอย่าง กล่าวคือ

-พิธีสงฆ์ บางคู่จะกระทำพิธีนี้ก่อนวันแต่งงานโดยจะไปทำบุญที่วัดในตอนเช้าและขอน้ำมนต์จากพระสงฆ์มากระทำพิธีหลั่งน้ำพระพุทธรมนต์

-พิธีขันหมาก คู่สมรสจะกระทำพิธีเพียงย่อ จะมีเพียงสินสอดทองหมั้นเท่านั้น หรือมีเพียงขันหมากเอกและสินสอดทองหมั้น คู่สมรสโดยส่วนใหญ่จะไม่จัดหมากพูล ข้าวตอกดอกไม้ไว้โรยขันหมากและเมื่อขันหมากฝ่ายเจ้าสาวมาถึงสถานที่จัดงานจะไม่ได้จัดให้มีผู้เชิญขันหมากเหมือนเช่นอดีต แต่จะมีกันประตูเงินประตูทองเพื่อความสนุกสนานเท่านั้นและในบางคู่แม้ว่าจะมีการจัดเตรียมขันหมากก็เลือกใช้บริการผ่านทางเว็บไซต์ในอินเทอร์เน็ต

-พิธีส่งตัวคู่สมรสเข้าเรือนหอ คู่สมรสไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้มากนักเพราะเมื่อจัดงานเลี้ยงฉลองที่โรงแรมจึงทำให้ได้ห้องพักโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและเมื่อถึงเวลาส่งตัวเข้าเรือนหอญาติผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายเพียงกล่าวคำอวยพรและให้อวยพรแก่คู่สมรสเท่านั้นไม่มีการปูที่นอนหรือพิธีกรรมอื่น ๆ แต่อย่างใด

นอกจากนี้พบว่าคู่สมรสบางคู่นำวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นมาผสมผสานในพิธีแต่งงานของตนเอง เช่น การผูกข้อมือแทนการหลั่งน้ำพระพุทธรูป หรือผูกข้อมือให้แก่คู่สมรสในขณะที่หลั่งน้ำพระพุทธรูป

อย่างไรก็ตามคู่สมรสที่จัดพิธีแต่งงานเองมักนิยมจัดงานตามโรงแรม สมาคม หรือสโมสรเพราะได้รับความสะดวกและไม่ต้องมีภาระเรื่องการจัดเตรียมสถานที่ อาหาร เครื่องดื่ม

ส่วนคู่สมรสที่ใช้บริการจากผู้ประกอบการทางธุรกิจพบว่าผู้ประกอบการจะดำเนินขั้นตอนและจัดพิธีแต่งงานให้แก่คู่สมรสตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยแบบดั้งเดิม การเปลี่ยนแปลงขั้นตอนหรือไม่ได้กระทำพิธีใดพิธีหนึ่งนั้นสืบเนื่องจากสถานที่ไม่เอื้ออำนวยให้กระทำพิธีได้ เช่น การล้างเท้าเจ้าบ่าว การไหว้บรรพบุรุษหรือเจ้าที่และแม่ว่าคู่สมรสจะเลือกรูปแบบการจัดงานแต่งงานอื่น ๆ มาผสมผสานแต่พิธีกรรมที่สำคัญ ๆ ในประเพณีแต่งงานยังคงมีอยู่ในการจัดงานของผู้ประกอบการโดยจะเริ่มขั้นตอนพิธีกรรมด้วย พิธีสงฆ์ พิธีขันหมาก การเซ่นไหว้เจ้าที่และบรรพบุรุษ พิธีหมั้น พิธีหลั่งน้ำพระพุทธรูป พิธีรับไหว้ พิธีส่งตัวคู่บ่าวสาวและพิธีเลี้ยงฉลอง ทั้งนี้ผู้ประกอบการทางธุรกิจจะยังคงรักษาและอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยแบบดั้งเดิมเป็นอย่างมาก กล่าวคือ

-พิธีสงฆ์ จะเริ่มในช่วงเช้าของวันงาน คู่สมรสจะได้ทำบุญตักบาตร ถวายภัตตาหารเช้าและเพลและรับน้ำพระพุทธรูปจากพระสงฆ์ ๙ รูป

-พิธีขันหมาก หากคู่สมรสให้ผู้ประกอบการจัดขันหมาก จะมีทั้งขันหมากเอก ขันหมากโทที่มีการตกแต่งอย่างสวยงาม ขันหมากเอกประกอบด้วย พานหมากพลู พานสำหรับใส่สินสอดทองหมั้น พานบายศรี ต้นกล้วย ต้นอ้อย ขันหมากโท ประกอบด้วย ผลไม้ อาหารคาวประเภท หมูต้ม ไก่ต้ม ขนมที่มีชื่อเป็นมงคล ๙ อย่าง ขนมจันอับ ขนมเปียะ ทั้งนี้คู่สมรสอาจลดหรือเพิ่มสิ่งของในขันหมากได้ เมื่อขันหมากมาถึงสถานที่จัดงานผู้ประกอบการทางธุรกิจจะให้ฝ่ายเจ้าสาวจัดเตรียมเด็กผู้หญิงถือพานหมากพลูเพื่อเชิญขันหมากและให้ฝ่ายเจ้าสาวกั้นประตูขันหมาก จากนั้นอาจจะมีพิธีล้างเท้าเจ้าบ่าวก่อนที่จะให้เจ้าบ่าวขึ้นเรือนเจ้าสาวโดยให้ญาติผู้ใหญ่ของฝ่ายเจ้าสาวเป็นผู้ล้างเท้าให้เจ้าบ่าวซึ่งส่วนใหญ่จะให้เด็กผู้หญิง อย่างไรก็ตามการล้างเท้าเจ้าบ่าวขึ้นอยู่กับสถานที่ของการจัดงานและความสะดวกของเจ้าบ่าว เพราะหากจัดพิธีแต่งงานที่โรงแรมหรือสโมสร จะไม่มีพิธีล้างเท้า แต่หากจัดที่บ้านจะยังคงมีขั้นตอนนี้อยู่

-การเซ่นไหว้เจ้าที่และบรรพบุรุษ ผู้ประกอบการทางธุรกิจจะจัดให้คู่บ่าวสาวไหว้เจ้าที่และบรรพบุรุษ แต่หากจัดพิธีที่โรงแรม พิธีการเซ่นไหว้เจ้าที่และบรรพบุรุษอาจจะไม่มีเพราะไม่สะดวกโดยคู่บ่าวสาวจะไหว้เจ้าที่ก่อนแล้วจึงเซ่นไหว้บรรพบุรุษด้วยอาหารคาวหวานอาจจะเป็นอาหารบางส่วนในขันหมากโทหรือผู้ประกอบการอาจจะจัดเตรียมไว้ซึ่งพิธีนี้จะกระทำก่อนหรือหลังพิธีสงฆ์ก็ได้

-พิธีหมั้น เจ้าบ่าวจะรับเจ้าสาวที่ห้องโดยญาติฝ่ายเจ้าสาวอาจมีกั้นประตูเหมือนกันประตูขันหมาก จากนั้นจะมีการสู่ขออย่างเป็นทางการอีกครั้งเมื่อพ่อแม่ฝ่ายเจ้าสาวตกลงแล้วคู่บ่าวสาวจะสวมแหวนหมั้นให้แก่กัน ผู้ประกอบการทางธุรกิจจะนำสินสอดทองหมั้นมาจัดวางเรียงอย่างสวยงามและให้ญาติทั้งสองฝ่ายได้โรยข้าวตอกดอกไม้พร้อมกล่าวคำอวยพร แม่เจ้าสาวจะนำเงินสินสอดห่อใส่ผ้าแล้วแบกขึ้นบ่าเพื่อเป็นถือเป็นเคล็ดว่าจะได้เงินทองมากมาย

-พิธีหลั่งน้ำพระพุทธรูป หลังจากขั้นตอนพิธีหมั้นเสร็จแล้ว ผู้ประกอบการทางธุรกิจจะจัดเตรียมสถานที่เพื่อทำพิธีหลั่งน้ำพระพุทธรูปโดยในพิธีนี้ผู้ประกอบการทางธุรกิจจะจัดเตรียมกระแตดอกพุดมาเป็นของชำร่วยให้แก่แขกที่มาร่วมหลั่งน้ำพระพุทธรูป หากแต่คู่บ่าวสาวต้องการนำของมาแจกเองก็สามารถนำมาเพิ่มเติมได้

-พิธีรับไหว้ คู่บ่าวสาวจะรับไหว้ญาติผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายและญาติผู้ใหญ่จะมอบของขวัญให้แก่คู่บ่าวสาวพร้อมคำกล่าวอวยพร

-พิธีส่งตัวคู่บ่าวสาว คู่สมรสบางคู่หลังเสร็จสิ้นพิธีรับไหว้จะทำพิธีส่งตัวตามฤกษ์ยามในกรณีที่ผู้ประกอบการมีห้องสำหรับส่งตัวคู่บ่าวสาว ในพิธีนี้ผู้ประกอบการจะมีสิ่งของที่เคยมีในอดีต ได้แก่ พัก หินบดยา แมวคราว ข้าวปลาอาหาร ถุงเงินถุงทอง และให้ญาติผู้ใหญ่ปูที่นอนพร้อมทั้งกล่าวอบรมสังฆานและอวยพรให้แก่คู่บ่าว

-พิธีเลี้ยงฉลอง หลังจากเสร็จขั้นตอนและพิธีกรรมต่างๆแล้ว คู่บ่าวสาวบางคู่จะจัดเลี้ยงฉลองทันทีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้มาร่วมงานที่เดินทางมาจากต่างจังหวัดจะได้เดินทางกลับได้สะดวก

อย่างไรก็ตามในขั้นตอนและพิธีกรรมที่ผู้ประกอบการทางธุรกิจจัดเตรียมนี้คู่สมรสอาจขอเปลี่ยนแปลงไม่กระทำหรืออาจจะจัดเตรียมเองก็ได้ เช่น พิธีขันหมากคู่สมรสบางคู่จะจัดเตรียมขันหมากเอง พิธีหมั้นหากคู่สมรสได้มีการกระทำพิธีนี้มาก่อนหน้าวันงานจะไม่มีพิธีนี้ ของชำร่วยในช่วงพิธีหลังน้ำพระพุทธมนต์คู่สมรสบางคู่อาจของดเพราะเห็นว่าไม่จำเป็นทั้งนี้เพื่อต้องการประหยัดค่าใช้จ่าย รวมทั้งพิธีส่งตัวคู่บ่าวสาวเข้าเรือนหอ คู่สมรสจะจัดเลี้ยงฉลองที่โรงแรมหรือรีสอร์ท ซึ่งจะได้ห้องพักฟรีจึงทำให้น้ำพิธีส่งตัวนี้ไปกระทำที่โรงแรมแต่จะไม่มีพิธีกรรมใดๆ นอกจากญาติผู้ใหญ่กล่าวให้โอวาทสังฆอน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่ารูปแบบพิธีแต่งงานที่จัดโดยบุคคลกับผู้ประกอบการทางธุรกิจมีความเหมือนกันประการหนึ่งคือ นิยมที่จัดงานนอกสถานที่ เนื่องจากได้รับความสะดวกมากกว่าการจัดงานที่บ้าน อีกทั้งไม่เป็นภาระในการจัดเตรียมงานและทำความสะอาดหลังเสร็จสิ้นงาน นอกจากนี้การจัดงานนอกสถานที่ยังเป็นกระแสนิยมในสังคมปัจจุบันที่เห็นว่ามีความสะดวก ภัตตาคารและดูหรูหรา

อย่างไรก็ตามรูปแบบพิธีแต่งงานของคู่สมรสทั้งสองกลุ่มนี้ยังมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ คู่สมรสที่จัดพิธีแต่งงานเองมักจะคำนึงถึงความประหยัดและความสะดวกมากกว่าการจัดตามประเพณีไทยแบบดั้งเดิม ด้วยความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติที่เปลี่ยนไปตามสภาพสังคมจึงทำให้คู่สมรสลดความสำคัญของพิธีกรรมต่าง ๆ

ในขณะที่คู่สมรสที่เลือกใช้บริการจากผู้ประกอบการทางธุรกิจเพราะต้องการความสะดวกสบายในการจัดเตรียมงานเพราะไม่มีเวลา ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดพิธีแต่งงานจึงเลือกใช้บริการจากผู้ประกอบการทางธุรกิจ แต่ก็ทำให้คู่สมรสได้จัดพิธีแต่งงานตามประเพณีไทยแบบดั้งเดิมที่เคยมีอยู่ในสังคมไทยโดยนำมาประยุกต์ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมยุคปัจจุบันได้อย่างกลมกลืน ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้คู่สมรสหลายคู่ในปัจจุบันหันมานิยมเลือกใช้บริการจากผู้ประกอบการทางธุรกิจแทนการจัดพิธีแต่งงานเอง

มูลค่าในการจัดงาน จากการศึกษพบว่าค่าใช้จ่ายที่จัดประเพณีแต่งงานโดยบุคคลกับผู้ประกอบการทางธุรกิจมีค่าใช้จ่าย ๓ ประเภท คือ ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในงานพิธีกรรม ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในงานเลี้ยงฉลองและค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ได้แก่ การ์ดแต่งงาน ของชำร่วย เครื่องแต่งกาย การถ่ายภาพ ฯลฯ ซึ่งค่าใช้จ่ายในการจัดงานทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกัน คือ ประเพณีแต่งงานที่จัดโดยบุคคลพบว่าค่าใช้จ่ายโดยรวมประมาณ ๑๑๐,๐๐๐-๓๕๐,๐๐๐ บาทและประเพณีแต่งงานที่จัดโดยผู้ประกอบการทางธุรกิจพบว่าค่าใช้จ่ายโดยรวมประมาณ ๑๕๐,๐๐๐-๕๐๐,๐๐๐ บาท

ทั้งนี้จากการศึกษาค่าการใช้จ่ายในประเพณีแต่งงานทั้งสองกลุ่ม พบว่ามีค่าใช้จ่ายแต่ละประเภทดังนี้

๑. ค่าใช้จ่ายในงานพิธีกรรม จะเป็นค่าใช้จ่ายที่คู่สมรสจ่ายให้แก่ผู้ประกอบการทางธุรกิจหรือโรงแรมที่จัดงานพิธีกรรมในช่วงเช้า สำหรับคู่สมรสที่จัดพิธีเองที่โรงแรม ทางโรงแรมจะมีแพคเกจจัดงานแต่งงานไว้บริการลูกค้า ซึ่งค่าบริการประมาณ ๒๐,๐๐๐-๕๐,๐๐๐ บาทแต่จะเป็นการให้บริการที่ไม่ครบถ้วนเช่นผู้ประกอบการทางธุรกิจ โดยบริการที่โรงแรมจัดเตรียมมีเพียงสถานที่ พานใส่สินสอด มาลัยคู่บ่าวสาว และอาหารเครื่องดื่มสำหรับผู้มาร่วมงานประมาณ ๖๐ คนส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็น อาทิ ขันหมาก การ์ดแต่งงาน ของชำร่วย การถ่ายภาพ และเครื่องแต่งกาย เป็นสิ่งที่คู่สมรสจะต้องจัดเตรียมเองทำให้คู่สมรสมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายให้กับทางโรงแรม

ส่วนคู่สมรสใช้บริการจากผู้ประกอบการทางธุรกิจจะมีค่าใช้จ่ายประมาณ ๒๐,๐๐๐-๔๐,๐๐๐ บาทราคานี้จะไม่รวมค่าขันหมาก ค่าเครื่องแต่งกาย ค่าถ่ายภาพ การ์ดแต่งงานและของชำร่วย แต่ถ้าคู่สมรสต้องการใช้บริการทั้งหมดจากผู้ประกอบการแบบ one stop service ค่าใช้จ่ายประมาณ ๗๐,๐๐๐-๑๕๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้เป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้ประกอบการจัดเป็นแพคเกจให้แก่ลูกค้าได้เลือกใช้บริการตามความต้องการโดยจะรวมอาหารเครื่องดื่มที่ใช้ในการเลี้ยงรับรองผู้ที่มาร่วมงานประมาณ ๗๐-๘๐ คน

๒. ค่าใช้จ่ายในงานเลี้ยงฉลอง เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่มและเค้กแต่งงาน(ถ้ามี) ประมาณ ๑๕๐,๐๐๐-๔๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่คู่สมรสทั้งสองกลุ่มมีมูลค่าการใช้จ่ายที่ไม่แตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นเพราะ คู่สมรสนิยมที่จะจัดงานตามโรงแรมหรือสมาคมต่างๆ โดยแผนกจัดเลี้ยงจะมีแพคเกจอาหารเครื่องดื่มให้คู่สมรสเลือก ตามความต้องการ ดังนั้นค่าใช้จ่ายส่วนนี้จึงขึ้นอยู่กับประเภทของอาหาร เครื่องดื่ม หากคู่สมรสจัดเลี้ยงแบบโตะเงินจะมีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าการจัดเลี้ยงแบบบุฟเฟ่ต์ หรือค็อกเทลนอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับชนิดของอาหาร อย่างไรก็ตามการเลือกประเภทของงานเลี้ยงนี้คู่สมรสจะคำนึงถึงแขกใหญ่หรือแขกผู้มีเกียรติว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงใด บางคู่สมรสต้องการอำนวยความสะดวกก็จะเลือกจัดเลี้ยงแบบโตะเงิน แต่ถ้าต้องการให้ผู้มาร่วมงานได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์กันมากขึ้นก็จะจัดเลี้ยงแบบบุฟเฟ่ต์หรือค็อกเทล นอกจากค่าใช้จ่ายในส่วนนี้อาหารและเครื่องดื่มที่โรงแรมจัดแล้วคู่สมรสจะมีค่าใช้จ่ายเครื่องดื่มประเภทมีแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นอีกประเภทหนึ่งบางคู่สมรสจะจัดเตรียมเองแต่บางคู่สมรสเลือกที่จะใช้บริการของสถานที่จัดงาน ทำให้มีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นอีกส่วนหนึ่ง

๓. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย การ์ดแต่งงาน ของชำร่วย ค่าถ่ายภาพ ชนหมากของขวัญที่ใช้ในการรับไหว้ญาติผู้ใหญ่และอื่นๆ ประมาณ ๑๐,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่คู่สมรสทั้งสองกลุ่มมีมูลค่าการใช้จ่ายที่ไม่แตกต่างกัน แม้ว่าคู่สมรสจะใช้บริการจากผู้ประกอบการแต่ผู้ประกอบการบางรายไม่มีบริการดังกล่าวจึงทำให้ต้องจัดเตรียมหาเองหรือบางคู่มีความประสงค์ต้องการจัดหาเอง

อาจกล่าวได้ว่ามูลค่าในการจัดประเพณีแต่งงานที่จัดโดยบุคคลกับผู้ประกอบการทางธุรกิจมีมูลค่าที่ไม่แตกต่างกันมากนักและโดยส่วนใหญ่มูลค่าของการจัดพิธีแต่งงานของคู่สมรสทั้งสองกลุ่มจะมีค่าใช้จ่ายในงานเลี้ยงฉลองที่สูงกว่าค่าใช้จ่ายในงานพิธีกรรมทั้งนี้เพราะคู่สมรสได้เชิญแขกมากกว่าในช่วงพิธีกรรม อีกทั้งรูปแบบของการจัดเลี้ยงเป็นแบบตะวันตกที่มีค่าใช้จ่ายเรื่องอาหารและเครื่องดื่มค่อนข้างสูง นอกจากนี้คู่สมรสบางคู่เห็นว่าการจัดงานเลี้ยงฉลองต้องมีความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่การงาน ความมีชื่อเสียง หรือการเป็นบุคคลสาธารณะ เพื่อเป็นแสดงออกถึงฐานะ การมีเครือข่ายทางสังคม ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าคู่สมรสที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานหรือเป็นบุคคลสาธารณะที่มีชื่อเสียงในสังคมบางคู่จึงยินดีที่จะมีค่าใช้จ่ายต่างๆของพิธีจัดงานแต่งงานที่สูง เพื่อให้สมกับความมีหน้ามีตาทางสังคมยศ ตำแหน่งและความมีชื่อเสียงของตน

จากการศึกษาพิธีแต่งงานที่จัดโดยบุคคลกับผู้ประกอบการทางธุรกิจมีข้อสังเกตประการหนึ่งคือ พิธีแต่งงานที่จัดโดยบุคคลนอกจากจะมีค่าใช้จ่ายที่ใกล้เคียงกับพิธีแต่งงานที่จัดโดยผู้ประกอบการทางธุรกิจแล้วพบว่า คู่สมรสยังต้องมีการระมัดระวังในการจัดเตรียมงานแม้ว่าบางอย่างจะเลือกใช้บริการจากธุรกิจรับจัดงานแล้วก็ตาม แต่ข้อดีคือ คู่สมรสสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในบางส่วนได้

ทั้งนี้หากคู่สมรสเลือกใช้บริการจากผู้ประกอบการทางธุรกิจคู่สมรสต้องจ่ายค่ามัดจำในการจัดเตรียมงานให้แก่ผู้ประกอบการ ๔๐-๖๐% ของราคาทั้งหมดซึ่งบางคู่สมรสมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ แต่ข้อดีของการจัดพิธีแต่งงานโดยผู้ประกอบการนี้มีอยู่ด้วยกันหลายประการ ประการแรกสำหรับคู่สมรสที่ไม่มีเวลาหรือขาดความรู้ความเข้าใจในประเพณีแต่งงานสามารถประกอบพิธีแต่งงานได้อย่างถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ประการที่สองคู่สมรสได้รับความสะดวกสบายในทุกขั้นตอนของพิธีกรรมไม่เป็นภาระในการจัดเตรียมงานและทำความสะอาดหลังเสร็จสิ้นงาน ประการที่สาม คู่สมรสสามารถจัดพิธีแต่งงานได้สอดคล้องกับความต้องการของตนเองมากขึ้น ประการที่สี่คู่สมรสสามารถจัดงานได้ในงบประมาณที่เตรียมไว้และประการสุดท้ายเป็นการช่วยอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีแต่งงานของไทยให้คงอยู่สืบไปไทยแต่งงาน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาประเพณีแต่งงานที่จัดโดยบุคคลกับผู้ประกอบการทางธุรกิจในด้านแนวคิด รูปแบบ และมูลค่าในการจัดงาน สามารถสรุปได้ดังนี้

๑. แนวคิด ปัจจุบันคู่สมรสที่จัดพิธีแต่งงานนอกจากจะมีแนวคิดที่ต้องการความเป็นสิริมงคลในชีวิตคู่แล้วยังมีแนวคิดอื่นๆ ประกอบอีกหลายประการ ซึ่งความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแนวคิด มีดังนี้

ประเพณีแต่งงานที่จัดโดยบุคคล คู่สมรสต้องการจัดพิธีแต่งงานตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยที่เน้นความเรียบง่ายและความประหยัด โดยจะลดขั้นตอนบางอย่างและจะเลือกใช้บริการจากผู้ประกอบการทางธุรกิจเพียงบางส่วนเท่านั้นเพื่อความสะดวกและเห็นว่าการจัดพิธีแต่งงานเองจะประหยัดค่าใช้จ่าย

ประเพณีแต่งงานที่จัดโดยผู้ประกอบการทางธุรกิจ คู่สมรสส่วนใหญ่ต้องการจัดพิธีแต่งงานตามประเพณีไทยแต่ต้องการความสะดวกสบายในการจัดเตรียมงานและไม่ต้องกังวลในขั้นตอนพิธีกรรมต่างๆ เพราะผู้ประกอบการทางธุรกิจจะดำเนินการให้ทั้งหมด

จะเห็นว่าแนวคิดของคู่สมรสทั้งสองกลุ่มคล้ายกันคือต้องการจัดพิธีแต่งงานตามประเพณีไทยและเน้นที่ความสะดวกสบายของการจัดพิธีแต่งงานโดยนิยมจัดงานนอกสถานที่มากกว่าจัดที่บ้าน

๒. รูปแบบ ปัจจุบันคู่สมรสยังนิยมจัดพิธีแต่งงานตามประเพณีไทย แต่เปลี่ยนแปลงรูปแบบบางประการเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ซึ่งความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีดังนี้

ประเพณีแต่งงานที่จัดโดยกลุ่มบุคคล คู่สมรสโดยส่วนใหญ่จะลดขั้นตอนที่เคยมีความสำคัญและเคยกระทำในอดีต มีการเลือกใช้บริการบางอย่างจากผู้ประกอบการทางธุรกิจเพราะไม่มีเวลาในการจัดเตรียมเองทั้งหมด นอกจากนี้ยังนำวัฒนธรรมประเพณีของชาติอื่นหรือประเพณีท้องถิ่นมาผสมผสานในพิธีแต่งงานตามประเพณีไทยอย่างไรก็ตามแม้ว่าคู่สมรสจะจัดพิธีแต่งงานเองแต่ก็มักนิยมจัดงานนอกสถานที่ เช่น โรงแรม สมาคม หรือสโมสร เพราะได้รับความสะดวกในทุกด้าน

ประเพณีแต่งงานที่จัดโดยผู้ประกอบการทางธุรกิจ ผู้ประกอบการทางธุรกิจจะดำเนินการขั้นตอนและพิธีแต่งงานให้แก่คู่สมรสอย่างถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยแบบโบราณ โดยจะมีการจัดเป็นแพคเกจให้คู่สมรสได้เลือกตามความต้องการ การบริการของธุรกิจรับจัดงานแต่งงานมีทั้งให้บริการภายในสถานที่ (indoor) และภายนอกสถานที่ (outdoor) ซึ่งคู่สมรสมักนิยมจัดพิธีแต่งงานในสถานที่ของผู้ประกอบการทางธุรกิจเพื่อความสะดวก

จะเห็นว่ารูปแบบของพิธีแต่งงานที่จัดโดยกลุ่มบุคคลกับที่จัดโดยผู้ประกอบการทางธุรกิจมีความแตกต่างกัน เพราะกลุ่มบุคคลจะลดขั้นตอนและพิธีกรรมบางอย่างในประเพณีแต่งงานทั้งนี้เพื่อความประหยัดแต่ผู้ประกอบการทางธุรกิจจะยังคงจัดพิธีแต่งงานที่มีความถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยแบบโบราณ

๓. มูลค่าในการจัดงาน มูลค่าการใช้จ่ายในประเพณีแต่งงานมี ๓ ประเภทคือ ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในงานพิธีกรรม ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในงานเลี้ยงฉลอง และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ซึ่งมูลค่าในการจัดงานประเพณีแต่งงานโดยกลุ่มบุคคลส่วนใหญ่จะมีค่าใช้จ่ายระหว่าง ๑๑๐,๐๐๐-๓๕๐,๐๐๐ บาท แต่มูลค่าในการจัดงานโดยผู้ประกอบการทางธุรกิจจะมีค่าใช้จ่ายระหว่าง ๑๕๐,๐๐๐-๕๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้มูลค่าในการจัดงานทั้งสองกลุ่มโดยส่วนใหญ่จะมีค่าใช้จ่ายในงานเลี้ยงฉลองมากกว่าค่าใช้จ่ายในงานพิธีกรรม

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าปัจจุบันประเพณีแต่งงานของคนไทยมีพัฒนาการและความเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง และเมื่อมีธุรกิจรับจัดงานแต่งงานเกิดขึ้นจึงเป็นทางเลือกให้แก่คู่สมรสได้ว่าจะจัดพิธีแต่งงานเองหรือจะเลือกใช้บริการจากผู้ประกอบการทางธุรกิจ

References/บรรณานุกรม

- การแต่งงานนอกสถานที่ [ออนไลน์]. ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐. เข้าถึงจาก: <http://thaiweddingmall.com>
- ขันหมากร่วมสมัยตอนที่ ๑ [ออนไลน์]. ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐. เข้าถึงจาก: <http://thaiweddingmall.com>
- ข้อดีของการเลือกใช้บริการจัดเลี้ยง [ออนไลน์]. ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐. เข้าถึงจาก: <http://thaiweddingmall.com>
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. ๒๕๒๗. **พิธีแต่งงานแนวประหยัด**. ม.ป.ท.
- “ความหวานของชีวิตคู่.” ๒๕๔๙. **ขวัญเรือน**. ๓๘,๘๒๙: ๑๕๐-๑๕๑.
- “ขอบุญแก่...เลือกให้แก่และลงตัว.” ๒๕๔๙. **ขวัญเรือน**. ๓๘,๘๒๙: ๑๔๕.
- “ชีวิตสนุก 3.” [ออนไลน์]. ๖ ตุลาคม ๒๕๕๐. เข้าถึงจาก: <http://manager.co.th>
- จันทร์ ไพจิตร.ม.ป.ป. **ประมวลพิธีมงคลของไทยฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพมหานคร: เลียงเชียงจงเจริญ.
- ความหมายแทนใจขนม ...ขนมมงคล ๙ อย่าง [ออนไลน์]. ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐. เข้าถึงจาก: <http://thaiweddingmall.com>
- “ความหวานของชีวิตคู่.” ๒๕๔๙. **ขวัญเรือน**. ๓๘,๘๒๙: ๑๔๕.
- ครบเครื่องเรื่องวิวาห์. ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๙. [ออนไลน์.] เข้าถึงจาก <http://weddingSquare.com>
- คำพร หิรัญจันทร์. ๒๕๕๐. “สังข์.” **ขวัญเรือน**. ๓๙,๘๕๓: ๙๘
- ชีวัน เปี่ยมไพบูลย์. “เกร็ดความรู้พิธีมงคลสมรส.” [ออนไลน์]. ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๙. เข้าถึงจาก: <http://ruenjoawsao.com>
- ชีวัน เปี่ยมไพบูลย์. ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐. ผู้จัดการเรือนเจ้าสาว. สัมภาษณ์
- “ต้นรัก สตุติโอ.” [ออนไลน์]. ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐. เข้าถึงจาก: [http:// tonrak.com](http://tonrak.com)
- ทวีศักดิ์ ธีระบัญชาศักดิ์. ๒๕๔๓. “การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ การเลือกคู่ครองและการสมรสของนักเรียนนายร้อยตำรวจ.” สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ทาริกา รมิตานนท์. “ช่อดอกไม้สวยด้วยหัวใจ.” ๒๕๕๐. **Wedding**. เมษายน-มิถุนายน: ๔๓.
- “เทรนด์งานแต่งงานปี ๒๐๐๗.” ๒๕๕๐. **ขวัญเรือน**. ๓๙,๘๕๓: ๑๖.
- นัยพรธน วรณศิริ. ๒๕๒๘. **มานุษยวิทยาว่าด้วยระบบครอบครัวการแต่งงาน**. กรุงเทพมหานคร: แพร์พิทยา.
- เบญจมาศ แพทอง. ๒๕๔๔. **นานาสาระวัฒนธรรมไทย. เล่ม 2**. กรุงเทพมหานคร: อาทิตย์โพดักส์ กรุ๊ป.
- ประจักษ์ ปรภาพิทยากร. ๒๕๒๙. “ว่าด้วยพิธีแต่งงานของไทยสมัยก่อน.” **วารสารประชากรศึกษา**. ๓๗,๑: ๑๓-๑๙.
- ประสิทธิ์ สวาสดีญาติ. ๒๕๓๕. **ระบบเครือญาติและการจัดระเบียบสังคม**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิอก เชลชี. ๒๕๕๐. “Wedding Reception.” **ขวัญเรือน**. ๓๘,๘๒๙: ๑๔๑-๑๔๒.
- แปลก สนธิรักษ์, เรียบเรียง. ๒๕๑๕. **พิธีกรรมและประเพณี**. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- “ผู้ช่วยสำหรับงานเลี้ยงของคุณ.” ๒๕๕๐. **ขวัญเรือน**. ๓๙,๘๕๓: ๑๒๕.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๔๒**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชันส์ จำกัด.
- พวงผา ประเสริฐศิลป์. ๑๓ กันยายน ๒๕๔๓. **ประเพณีไทยกับการเปลี่ยนแปลงตามกระแสวัฒนธรรมโลก**. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก: <http://thaifolk.com>
- พูนพิสมัย ดิศกุล, หม่อมเจ้า. ม.ป.ป. **ประเพณีพิธีไทย**. กรุงเทพมหานคร: คลังวิทยา.

“ริชมอนด์รับจัดงานแต่งงานครบวงจร.” ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐. บางกอกโพสต์: B2.

ราชวราวุฒกุล, พระยา. ๒๕๔๕ “ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต.” ใน พระราชทานเพลิงศพนางอัมภันตราพาพิศาล

(ลออ พลาญกูร), หน้า ๗๑-๘๕. พระนคร: บริษัทอักษรโสภณ.

รูปแบบการจัดเลี้ยง 1: Cocktail อย่าง [ออนไลน์]. ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐. เข้าถึงจาก:

<http://thaiweddingmall.com>

วิภาลักษณ์ จิตพิงศ์สมบุญ. ๒๕๔๙. รายงานการวิจัย: การศึกษาความคาดหวังในการสมรสของนิสิตนักศึกษา

มหาวิทยาลัย. สาขาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ศรีศักร วัลลิโภดม. ๒๕๓๓. “ประเพณีพิธีกรรมที่เปลี่ยนไป.” วารสารเมืองโบราณ. ๑๖ มกราคม-มีนาคม: ๗-๑๐.

สารภี ศิลา และวิเชียร คุชอนันต์. (๒๕๓๐) โครงการผลิตสื่อทางโทรทัศน์ศึกษาเกี่ยวกับวงจรชีวิตชาวเขา.

สถาบันวิจัยชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย.

สนิท สัมครการ. ๒๕๓๙. วิธีการศึกษาสังคมศาสตร์กับตัวแบบสำหรับศึกษาสังคมไทย โครงการส่งเสริมเอกสาร

วิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๓. ม.ป.ท.

สิทธิณีสุธา กิตติสิทโธสกุล. ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐. สัมภาษณ์.

“สิบสิ่งสำคัญพิธีแบบไทย.” ๒๕๕๐. Wedding. เมษายน-มิถุนายน : ๒๘. เสฐียรโกเศศ. ๒๕๓๙.

เสฐียรโกเศศ. ๒๕๓๙. ประเพณีเกี่ยวกับชีวิตแต่งงาน. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สยาม.

โสพิณ ไตรธิกุล. ๒๕๔๖. “อยู่ก่อนแต่ง: การอยู่ร่วมกันโดยไม่แต่งงานของนักศึกษามหาวิทยาลัย.”

วารสารแม่ใจปริทัศน์. ๔, ๕: ๔๒-๔๖.

อรุณพล อธิวัตรณะโกมล. ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐. ธุรกิจแต่งงาน. กรมการส่งเสริมธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและ

ขนาดย่อม. การบรรยาย.

อรุณพล อธิวัตรณะโกมล. ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐. รองกรรมการผู้จัดการต้นรักสตูดิโอ. สัมภาษณ์.

อนุমানราชธน, พระยา. ๒๕๒๖. ปลุกเรือนแต่งงาน. กรุงเทพมหานคร: องค์การคุรุสภา.

“อาณาจักร รัก ครบวงจร ต้นรักสตูดิโอ.” [ออนไลน์]. ๖ ตุลาคม ๒๕๕๐. เข้าถึงจาก:

<http://thaiweddingmall.com>

“อาหารมงคล...ในงานแต่ง.” [ออนไลน์]. ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐. เข้าถึงจาก: <http://thaiweddingmall.com>

“Card Designer รักออกแบบได้.” ๒๕๔๙.ขวัญเรือน. ๓๘, ๘๒๙: ๑๔๕.

“Wedding card.” ๒๕๕๐. Wedding. เมษายน-มิถุนายน : ๖๔.